

Miljöhänsyn vid föryngringsavverkning 2010

JO1403

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	6
1.2 Fullständighet	6
B.2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6

2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Produktion i skogsbruk

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se http://www.scb.se/templates/Standard_55322.asp

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skogsstyrelsen
Postadress: 551 83 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Jan-Olof Loman
Telefon: 036 – 35 93 72
Telefax: 036 - 16 61 70
E-post: jan-olof.loman@skogsstyrelsen.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Skogsstyrelsen
<i>Postadress:</i>	551 83 Jönköping
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Andreas Eriksson
<i>Telefon:</i>	031-705 62 86
<i>Telefax:</i>	031 – 22 31 95
<i>E-post:</i>	andreas.eriksson@skogsstyrelsen.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ingen gallring av primärdata förekommer

A.9 EU-reglering

EU-reglering saknas.

A.10 Syfte och historik

Syftet med Polytax är bl.a. att följa upp tagen miljöhänsyn i samband med föryngringsavverkning. Krav på miljöhänsyn vid föryngringsavverkning är centralt i den svenska skogspolitiken. Kraven regleras i Skogsvårdslagen (1979:429) 30 § samt i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 1993:2). Skogsvårdsorganisationen har följt upp miljöhänsynen vid föryngringsavverkning sedan början av 1990-talet. R-Polytax har genomförts i hela landet med årliga inventeringar från 1999 och reviderades 2008 och heter numera enbart Polytax.

A.11 Statistikanvändning

Användare är framförallt:
näringsidkare inom skogsbruket
forskare inom områdena skogsföryngring och naturvård,
utredare på olika myndigheter som Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Polytax genomförs som stickprovsundersökning. Från alla de anmälningar om förnygringsavverkning och ansökningar om tillstånd för avverkning i svårförnygrad skog som inkommer till Skogsstyrelsen lottas ca 1100 objekt ut årligen ut innan avverkning för uppföljning av tagen miljöhänsyn vid avverkning. Lottningen sker PPS mot avverkningens areal, stratifierat på län och markägarkategorierna privata och övriga. Inventeringen utförs av ca 60 st av Skogsstyrelsens skogskonsulenter.

Vid den första inventeringen, kallad P0 – Polytax år 0, dokumenterar inventeraren före avverkning de natur- och kulturvärden som finns att ta hänsyn till samt gör en ståndortsbeskrivning av objektet.

Ett år efter avverkning, P1, utvärderar inventeraren vilken hänsyn som man tagit till de kultur- och miljövärden som han/hon registrerat vid P0. I ett slutomdöme över avverkningen ställs den tagna hänsynen i relation till Skogsvårdslagens krav.

Inventeringarna görs kontinuerligt under året.

Från alla de anmälningar om förnygringsavverkning och ansökningar om tillstånd för avverkning i svårförnygrad skog som inkommer till Skogsstyrelsen lottas ca 450 objekt för uppföljning av lämnade substrat vid avverkning. Lottningen sker PPS mot avverkningens areal, stratifierat på 41 distrikt och markägarkategorierna privata och övriga. Inventeringen utförs av ca 60 st av Skogsstyrelsens skogsvårdskonsulenter.

Efter fem år i södra Sverige och sju år i norra, P5/7, inventeras återväxtens kvalitet på objektet.

P5/7 görs under perioden 1/7-30/6.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För närvarande inga förändringar planerade för kommande undersökningar

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De mest centrala målstorheterna:

P1-Polytax

1, Andel av avverkad areal som uppfyller kraven på hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen enligt 30 § SVL samt andel som uppfyller skogs-
vårdsorganisationens rådgivningsnivå i detta hänseende.

2, Andel av avverkad areal där full, delvis eller obetydlig hänsyn tagits till 9 st
miljöfunktioner enligt 30 § SVL.

P5/7-Polytax

1, Lämnad hänsynsareal presenterad som andel av avverkad areal.

2, Sparad virkesvolym på nettoarealen presenterad som m³sk per hektar
uppdelat på substrattypen och trädslag. Med nettoareal avses den del av den
avverkade arealen där förnygringsplikt inträtt enligt 5§ SVL

3, Antal lämnade hänsynsträd på nettoarealen presenterad som antal per hektar
fördelat på trädslag och diameterklasser

1.1.1 Objekt och population

Objekten är förnygringsavverkningar större än 0,5 hektar. Populationen utgörs
av alla förnygringsavverkningar, undantaget förnygringsavverkningar i ädellöv-
skog.

1.1.2 Variabler

Se fältmanualer,

Anon. 2009. Instruktion för fältarbete med Polytax P0/P1 2009. Skogsstyrelsen,
Jönköping.

Anon. 2008. Instruktion för fältarbete med Polytax P5/7 2008. Skogsstyrelsen,
Jönköping.

1.1.3 Statistiska mått

P1-Polytax

1, 2, Andel av avverkad areal (%).

R5/7-Polytax

1, 2, 3, Andel av avverkad areal (%).

1.1.4 Redovisningsgrupper

Materialet redovisas uppdelat på landsdelarna:

Norra Norrland = AC och BD

Södra Norrland = Z, Y, W och X

Svealand = AB, C, D, U, T och S

Götaland = E, H, K, G, F, O, N och M

och uppdelat på ägarkategorierna:

Enskilda = fysisk person, dödsbon, samfälligheter, ekonomiska föreningar och
bolag som inte är aktiebolag.

Övriga = staten, kommun, landsting, Svenska kyrkan, aktiebolag och stiftelser.

1.1.5 Referenstider

Referensperioden är 3 avverkningssäsonger. Resultat presenteras genomgående som rullande treårsmedeltal baserat på den avverkningssäsong då anmälan/ansökan inkom till Skogsstyrelsen.

För 2010:

P1: Föryngringsavverkningar genomförda 2006/2007 – 2008/2009

P5/7: Föryngringsavverkningar genomförda 2000-2002/2003 i södra Sverige samt 1998- 2000/2001 i norra Sverige.

1.2. Fullständighet

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten anses totalt sett vara hög

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

P1: Skattning för 2010 baseras på en urvalsstorlek av ca 650 objekt. För P1 har ingen bearbetning skett av medelfel men inventeringen är designad för att ge 3 % medelfel för till skattningen av målstorheten 1 ovan.

P5/7: Skattning för 2010 baseras på en urvalsstorlek av ca 1200 objekt

2.2.2 Ramtäckning

Populationen består av alla föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar, undantaget avverkningar i ädellövskog. Lottningen sker bland alla anmälningar och ansökningar som inkommer till Skogsstyrelsen.

2.2.3 Mätning

2.2.4 Svartsbortfall

I Polytax förekommer två typer av bortfall.

1. Bortfall som beror på att den anmälda arealen inte avverkas under anmälnans giltighetstid eller att avverkningen utformats så att det enligt 5§ SVL inte är fråga om en föryngringsavverkning.

2. Bortfall som beror på att inventeringen förhindrats av olika orsaker.

Bortfallstypen 1 innebär att anmälan egentligen inte ingår i populationen, föryngringsavverkningar. De avverkade objektens urvalssannolikhet kompenseras i efterhand utifrån bortfallsfrekvensen.

Bortfallstypen 2 kan bero av ett antal orsaker bl.a., att avverkningen påbörjats innan inventeraren hinner göra en P0 inventering, att inventeraren upptäcker en oregistrerad nyckelbiotop vid P0 inventeringen eller att anmält område inte överensstämmer med faktiskt avverkat område. Det här objektsbortfallet är 20 - 30 % av de utlottade objekten.

2.2.5 Bearbetning

Vid registrering sker såväl kontroller av giltiga värden som sambandskontroller. Som en följd av detta uppstår få fel vid registreringen.

Förfarandet vid beräkningen av numeriska skattningar innebär än så länge en hel del manuellt arbete, vilket i sin tur innebär en osäkerhetsfaktor.

2.2.6 Modellantaganden

Vid skattningsförfarandet antas att bortfallstypen 1 ovan är lika frekvent bland bortfallstypen 2 som i övriga delar av populationen. Om detta överensstämmer med sanningen eller inte vet vi ej.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått presenteras inte men kan levereras vid förfrågan.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistik presenteras årligen i Skoglig Statistik Information (SSI) och Skogsstatistisk Årsbok (SKÅ).

3.2 Framställningstid

Framställningstiden är 3-4 månader.

3.3 Punktlighet

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

P1: Inventeringsförfarandet bygger delvis på subjektiva bedömningar. Långsiktigt påverkar detta jämförbarheten över tiden då inventerare byts ut samt att nya influenser påverkar inventerarnas ställningstagande.

P5/7: God jämförbarhet över tiden.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

God jämförbarhet mellan grupper.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Sam användning kan vara aktuell framför allt med skogsstyrelsens tidigare inventeringar såsom Grönska (tagen miljöhänsyn vid förnygringsavverkning), tidigare återväxttaxeringar, nyckelbiotopsinventeringen samt med statistik från riksskogstaxeringen.

Jämfört med tidigare inventeringar av tagen miljöhänsyn vid förnygringsavverkning finns stora skillnader men även likheter i inventeringsmetodik. Jämförbarheten måste här bedömas för aktuell målstorhet.

Begrepp och definitioner av begrepp som beskriver biotyper m.m. i R-Polytax är hämtade från Nyckelbiotopsinventeringen. Här föreligger således en hög jämförbarhet för relevanta målstorheter.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras av Skogsstyrelsen i Skoglig Statistik Information (SSI), samt i nästa publicerade Skogsstatistisk Årsbok (SKÅ). Båda ingår i serien SOS.

SKÅ beställs från Skogsstyrelsens förlag:

Förlaget

Skogsstyrelsen

551 83 Jönköping

Tel: 036 – 35 93 40

Fax: 036 - 19 06 22

E-post: forlaget@skogsstyrelsen.se

eller via <http://www.skogsstyrelsen.se/forlag/forlag.htm>

SSI och SKÅ läggs också ut i sin helhet på webben, på sidan

<http://www.skogsstyrelsen.se/minskog/templates/Page.asp?id=15118>

5.2 Presentation

Se publikationerna.

5.3 Dokumentation

Lindén, P. Vormek, H. 1998. Polytax - ett inventeringssystem för uppföljning av skogspolitiken. Statistisk undersökningsdesign. Statistiska centralbyrån, Avdelningen för miljö och lantbruksstatistik. 1998:1, 10 sidor.

Anon. 2009. Instruktion för fältarbete med Polytax P0/P1 2009. Skogsstyrelsen, Jönköping.

5.4 Tillgång till primärmaterial

5.5 Upplysningstjänster